

ZLOČIN U DALJU IV

Izvještaji sa praćenja ponovljenog suđenja

25. siječnja 2010. godine – otvaranje glavne rasprave, čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji, dokazni postupak

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Duro Ivković, promatrač OEES-a, studenti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, obitelj optuženog Jovića, novinar Glasa Slavonije

Na glavnu rspravu pristupili su pozvani svjedoci: Rozalija Kundić, Ivan Bodza, Josip Ledenčan, Emerik Hudik i Jožef Kremerenski.

Čitanje optužnice i izjašnjavanje o krivnji

Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku pročitao je optužnicu br. K-DO-52/08 od 04. studenog 2008. godine, izmijenjenu podneskom od 31. ožujka 2009.

Propisno upozoren, optuženi Čedo Jović je izjavio da je razumio optužnicu, da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka te da se ne smatra krivim za kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret.

Dokazni postupak

Svjedočenje Rozalije Kundić

Svjedokinja je izjavila da je ona supruga pokojnoga Antuna Kundića. Kritičnoga dana (04. svibnja 1995.), kada je njen suprug odvezen na radnu obvezu, nije bila kod kuće. Bila je u nadnici. Kada se vratila kući kćerka joj je rekla da joj je suprug odvezen. Od kćerke je čula da ga je odvezao Stevan Ristić. Na radnu obvezu tada je moralio ići gotovo cijelo selo.

Slijedeći dan uvečer do njene je kuće došao policajac te je njenoj kćerci i zetu rekao da je Antun preminuo od infarkta. Ona je taj razgovor čula iz kuće. Slijedeći dan nije išla u bolnicu po suprugovo tijelo. Po tijelu su išli kćerka, zet i susjed. Kada je doveženo tijelo, vidjela je da je suprugovo lice plavo. Ostali dio tijela nije vidjela, no rekli su joj da je na tijelu bilo modrica i da je bilo polomljeno. Kasnije je čula da je kritičnog dana njen suprug sa željezničkog kolodvora krenuo kući, no da su ga sustigli, ubacili u kamion i odvezli.

Opt. Čedu Jovića ne poznaje. Nije čula za njega.

Poučena o pravu na postavljanje imovinskopravnog zahtjeva, izjavila je da ga postavlja, no da će ga kasnije specificirati.

Svjedočenje Ivana Bodze

Svjedok je izjavio da je 5. svibnja 1995. godine bio odveden u Šajberovu kuću. Ondje je tri dana ispitivan i tučen, a potom je još 15 dana bio zatvoren u Šajberovoju kući.

Ispitivali su ga i maltretirali Simić, Kikanović, Krstinić te još nekoliko vojnih policajaca. Novak Simić bio je prisutan pri svakom ispitivanju. Svjedoku je bio ozlijeden stomak, leđa, noge i oko, koje je bilo zatvoreno.

Ispitivali su ga u prostoriji koja se nalazila do prostorije Čede Jovića, no nije mu poznato je li Jović u trenutku ispitivanja i maltretiranja bio u svojoj prostoriji.

Nakon ispitivanja od strane vojnih policajaca išao je na ispitivanje od Čede Jovića. Jović ga nije tukao niti ga je itko tukao u Jovićevom prisustvu. Iako je na njemu bilo vidljivo da je maltretiran, on (svjedok) se Joviću nije usudio reći da je maltretiran.

Jović ga je ispitivao o njegovom odlasku u Mađarsku, govorio je svjedoku da je išao kod ustaša u Mađarsku nositi izvještaj. Smatra da je Jović znao o čemu su ga vojni policajci ispitivali, jer je imao izvještaj o ispitivanju.

Što se tiče odlaska u Mađarsku, svjedok je izjavio da je imao propusnicu vojnih vlasti za odlazak u Srbiju, no ne i za odlazak u Mađarsku.

Nadalje je izjavio da je u vrijeme zatvaranja i maltretiranja bio regrutiran u radnu jedinicu, kojoj je zapovjedništvo bilo u tzv. Žutoj kući. Komandir jedinice bio je Petrović, a neposredno nadređen radnom vodu bio je Stevan Ristić

Smatra da je u Šajberovoj kući zapovjednik bio Čedo Jović, no nije mu poznata struktura zapovjedanja u vojnoj policiji.

Po izlasku iz zatvora nije išao kod liječnika. Bojao se otići, prijetili su mu. Smatra da bi bio ubijen da je otišao liječniku.

Optuženi Jović je stavio **dvije primjedbe** na iskaz svjedoka:

- izjavio je da nikada nije govorio o ustašama, da se nikada nije služio takvom terminologijom;
- izjavio je da je tzv. Žuta kuća bila pozadinsko zapovjedno mjesto, a da se u Šajberovoj kući nalazila komanda cijele 35. Slavonske brigade, u sklopu koje je bio smješten i vod vojne policije, koji je imao zadatak osiguranja zapovjednog mjesta.

Potom je svjedok izjavio da mu je optuženik rekao: „Ti si išao kod ustaše u Mađarsku, nosio si izvještaj“. Što se tiče Šajberove kuće, rekao je da je on odveden u vojnu policiju u Šajberovu kuću, no da ne zna što je sve bilo ondje smješteno.

Svjedočenje Josipa Ledenčana

Svjedok je izjavio da stoji iza svojih ranijih iskaza.

Rekao je da je nekoliko mjeseci tijekom 1994. godine morao dolaziti u Šajberovu kuću cijepati drva.

Od 02. svibnja 1995. do 02. veljače 1996. bio je također prisiljen raditi. Jednom prilikom je sa još četvoricom ljudi na Mišinom brdu morao nositi trupce. Tom je prilikom vojni policajac Krstinić rekao: „Naših 2000 Srba je pobijeno u zapadnoj Slavoniji, a mi tu vas mazimo“, a potom je uzeo nekakvu željeznu šipku i udario svjedoka u predjelu kuka.

Poznato mu je da su sa željezničkog kolodvora Agić i Ristić odveli Antuna Kundića, nakon što se Kundić uputio kući, jer nije želio spavati na željezničkom kolodvoru. Kasnije je čuo da je Ristić rekao: „Jedan manje“. Čuo je i da je Kundić zapravo umro, no što se s Kundićem stvarno dogodilo, zapravo ne zna.

Čuo je i da je Karol Kremerenski u vojnoj policiji u Dalju udaran lopatom. Nije mu poznato tko je tukao Karola Kremerenskog.

Optuženog Čedu Jovića ne poznaje.

Svjedočenje Emerika Huđika

Svjedok je izjavio da ne prepoznae optuženog.

Čuo je za Čedu Jovića, ali sa njim nije imao ikakve kontakte. Čedo Jović mu je poznat iz prijetnji Steve Ristića. Naime, Ristić im je govorio da će ići kod Čede ukoliko ne budu radili.

Poznato mu je da je Novak Simić bio u vojnoj policiji, no nije mu poznato tko je u vojnoj policiji u Šajberovoj kući bio glavni.

U Šajberovoju kući ga je tukao Kikanović. Tukao ga je nakon što ga je zaustavio na mostu prema Bogojevu, gdje je svjedok tjerao ovce, za što je imao dozvolu. Unatoč tome, Kikanović je svjedoku uzeo dozvolu i odveo ga u Šajberovu kuću, gdje ga je udarao nogom obuvenom u vojničku čizmu po dolnjim dijelovima nogu te pendrekom u predjelima rebara i bubrega. To je bio Novak Simić te je od Kikanovića zatražio da prestane tući svjedoka, no Kikanović ga je nastavio tući. Taj događaj se zbio u svibnju ili lipnju 1995. godine.

Svjedočenje Jožefa Kremerenskog

Svjedok je izjavio da su on i njegov brat Karol Kremerenski bili mobilizirani u radni vod.

Svjedoku je poznato da se u Šajberovoju kući u Dalju nalazila vojna policija. Ondje je jednom „dovlačio“ šljunak.

Brat Karol je nekoliko puta bio odvođen u Šajberovu kuću. Pričao mu je da je ondje dobivao batine, no svjedoku nije poznato tko ga je tukao.

Izjavio je da je Karol ubijen udarcem u glavu, nakon reintegracije Podunavlja. Prethodno je Karol bio pozvan svjedočiti o događajima u Dalju tijekom rata.

26. siječnja 2010. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Duro Ivković, promatrač OEŠ-a, studenti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, obitelj optuženog Jovića

Na glavnu raspravu pristupili su svi pozvani svjedoci, osim svjedoka Ivana Horvata, koji je uredno pozvan, no svoj nedolazak nije opravdao.

Svjedočenje Mirka Kelave

Svjedok je izjavio da je bio pripadnik radnog voda, u kojemu je bilo stotinjak Hrvata i Mađara. Komandiri radnog voda bili su Stevo Ristić i Veso Agić, kojima je nadređen bio major Petrović. U radnom vodu je bio i Karol Kremerenski. Svjedoku je poznato da je Karol zbog nediscipline nekoliko puta odvođen u Šajberovu kuću, gdje je bio psihički i fizički zlostavljan. Čuo je da je Karola najviše tukao Novak Simić.

Nadalje je rekao da je u poslijepodnevnim satima 02. ili 03. svibnja 1995., zajedno sa nekoliko Mađara, čijih se imena ne može sjetiti, bio doveden u Šajberovu kuću. Poznato mu je da je istog dana ondje bio doveden i Antun Kundić. Smatra da je Kundić bio doveden u prijepodnevnim satima. Ne sjeća se koje je vojne policajce toga dana vidio u Šajberovoj kući.

Od pripadnika radnog voda je čuo da je zapovjednik vojne policije u Šajberovoju kući bio Čedo Jović. Čedo Jović je jednom prilikom pripadnicima radnog voda održao kratko predavanje, o tome kako trebaju odgovorno raditi.

Izjavio je da je radna jedinica bila smještena u tzv. Žutoj kući, no nije mu pozato gdje je bila komanda 35. slavonske brigade.

Svjedočenje Željka Čokaša

Svjedok je izjavio da ostaje kod svojih ranijih iskaza (ispitan na glavnoj raspravi 19. ožujka 2009. i u istrazi 01. listopada 2008.).

Pročitan je njegov raniji iskaz.

Tada je izjavio da je, nakon pretrpljenog fizičkog zlostavljanja u stanici milicije u Dardi, odlučio pobjeći iz Baranje u Osijek, no da je pri tom pokušaju uhićen te da je prevezen u Dalj.

U Dalju je bio zatočen od 3. do 24. listopada 1994. godine. U zgradu u kojoj je bio zatočen, a u kojoj se nalazila vojska, prepoznao je Milana Mrkalja, koji je bio u vojnoj policiji i imao čin poručnika. Mrkalj ga je dva ili tri puta vodio na razgovor kod opt. Čede Jovića. S obzirom da je Jović imao viši vojni čin, svjedok je zaključio da je on ondje nadređeni. Čedo Jović je svjedoku rekao da postoji mogućnost da ga vrate u Beli Manastir ili da ga pošalju u Vukovar, u kojim bi slučajevima „nadrljao“, ili da pristupi HV-u i bude informator tzv. Vojske RSK. Za to mu je nuđen i novac. Na koncu je ipak pušten. Rečeno mu je da pješice krene prema Osijeku, što je i učinio, te ga je kod Nemetina prihvatile Hrvatska vojska.

Dok je boravio u zatočeništvu, dobivao je batine do te mjere da je gubio svijest.

Prilikom odlazaka na razgovore kod Jovića, osjećao je bol po tijelu od posljedica batinanja, no kako nije udaran po licu nije bilo vidljivih vanjskih znakova batinanja. Jović ga nije tukao niti ga je pitao je li zlostavljan, a svjedok se nije usudio Joviću spomenuti batinanja.

Svjedočenje Gorana Medanića

Izjavio je da ostaje pri svojim ranijim iskazima (ispitan na glavnoj raspravi 19. ožujka 2009. i u istrazi 01. listopada 2008.).

Tada je izjavio da se za okr. Jovića po selu pričalo da je bio glavni u vojnoj policiji. Sa njim nikada nije kontaktirao.

Bio je pripadnik radnog voda, kojim je zapovjedao Veso Agić. Opisao je događaj iz svibnja 1995. godine, kada je zajedno sa Karolom Kremerenskim i još jednom osobom morao nositi kante sa šljunkom u garaži koja se nalazila uz Šajberovu kuću. Tada su su ga neki vojni policajci htjeli tući, no u tome ih je spriječio Veso Agić. Nije video da je netko tukao Karola Kremerenskog.

Još je izjavio da mu nije poznato od koga je čuo da je Čedo Jović bio glavni u vojnoj policiji te da ne poznaje Simića.

Svjedočenje Maria Lazara

Izjavio je da je bio pripadnik radnog voda. Zapovjednici radnog voda bili su Agić i Ristić, a Petrović je bio komandant pozadinske jedinice.

Poznato mu je da je Antun Kundić imao bruh i da nije mogao raditi te da je odvezen sa željezničkog kolodvora u Dalju u Šajberovu kuću. Istoga dana, nakon što se svjedok sa pripadnicima radnog voda vratio na kolodvor, čuo je da je Antun Kundić umro. Tu večer do njih je došao zet Antuna Kundića i pitao tko mu je ubio punca. Poznato mu je da je Kundićev zet bio pripadnik civilne policije. Kasnije je čuo priče da su Kundića tukli Kikanović i „Krc“¹, koji je bio iz Bijelog Brda.

Poznato mu je da je zapovjednik jedinice vojne policije u Dalju bio Novak Simić. On (svjedok) je bio zatvoren u vojnoj policiji. Ondje je bio (više) psihički i (manje) fizički maltretiran. Morao je šljunkom nasipavati dvorište Šajberove kuće. Pri tome je kante pune šljunka sa dva prsta morao nositi sa ulice u dvorište. Kada bi stao sa nošenjem, dobio bi udarac lopatom po ledima.

U Šajberovoju kući bio je zatvoren i Ivan Horvat. Nije video zlostavljanje Ivana Horvata, no iz izgleda Ivana Horvata bilo mu je jasno da je fizički zlostavljan.

Svjedoka je više puta istukao Miodrag Kikanović, jedan od vojnih policajaca. Nije znao zbog čega je Kikanović tukao baš njega, kao ni zašto ga je često zvao kada je trebalo nešto raditi.

Od Ledančana je čuo da ga je na Mišinom brdu udario Radovan Krstinić.

Pozato mu je da su u Šajberovoju kući, osim vojne policije, bile smještene i radio veza i služba sigurnosti, a da li je bila i kakva komanda vojske, ne zna.

Jednom je razgovarao sa Čedom Jovićem, u vezi obveze dosluženja vojnog roka u tzv. Vojsci RSK. No taj je razgovor kratko trajao. Naime, kada je u prostoriju u kojoj je razgovarao sa Jovićem došao Savo Klajić, koji mu je sam rekao da radi na poslovima bezbjednosti, razgovarati je nastavio sa Klajićem. Pretpostavlja da su Klajić i Jović radili u istoj službi, no ne zna tko je od njih kome bio nadređen.

Nije mu poznato koja je bila točna funkcija Čede Jovića. Misli da je imao i nekakvu funkciju u komandi vojne policije, no ne zna kakvu.

Nije mu poznato gdje je bila smještena komanda 35. slavonske brigade. Misli da je jedno vrijeme komanda nekakve brigade bila smještena u Sarvašu, no ne zna radi li se o istoj brigadi (35. slavonskoj).

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Duro Ivković, promatrač OEES-a, studenti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, obitelj optuženog Jovića, novinar Glasa Slavonije

Na glavnu raspravu pristupili su svi pozvani svjedoci, osim svjedoka Momira Jelića, koji je, bez navođenja razloga, obavijestio Sud da ne može pristupiti, te svjedoka Žarka Štekovića, čija je supruga njegov izostanak opravdala teškom bolešću.

Svjedočenje Ivana Horvata

Svjedok je izjavio da je komandir vojne policije koja se nalazila u Šajberovoj kući u Dalju bio Novak Simić. To mu je poznato jer je šest mjeseci bio zatvoren u Šajberovoj kući. Ondje je ispitivan i više puta pretučen. Najviše su ga tukli Novak Simić i „Krc“, koji je bio iz Bijelog Brda, no ne zna mu ime. Tukli su ga po rebrima, glavi, nogama. Potom je još šest mjeseci bio u zatvoru u Nijemcima, gdje je također dobivao batina. Ondje ga je najviše tukla osoba nadimkom „Kostolomac“.

Za vrijeme boravka u zatvoru u Šajberovoj kući, od tete Soke Lučić, koja je ondje radila u kuhinji, saznao je da je Čedo Jović bio nadređen Novaku Simiću.

Poznato mu je da je Čedo Jović imao čin kapetana. Sa njim nikada nije razgovarao niti je čuo da je izdavao neke zapovjedi.

Rekao je da je, osim vojne policije, u Šajberovoj kući bila i komanda „cijele“ vojske. Ondje je svakodnevno dolazio i major Rudan, koji je u Šajberovoj kući imao svoju kancelariju. Također, ondje se nalazila i „komanda stana“.

Izjavio je da ne može reći u kojem je razdoblju bio zatvoren u Dalju. Ne sjeća se je li to bilo 1993. ili 1994. godine.

Rekao je da je prije opisanih događaja bio u radnim vodovima. Ne može točno reći kada je to bilo, no misli da je moglo biti 1992. ili 1993. godine.

Rekao je da su zapovjednici radnih vodova bili Veso Agić i Stevan Ristić, a da je Petrović bio zapovjednik u tzv. Žutoj kući, u kojoj je bila smještena logistika i kuhinja.

Čuo je da je Antun Kundić odveden u Šajberovu kuću, da je prethodno navodno govorio da će baciti bombu. Čuo je da su ga u zatvoru pretukli te da je preminuo od posljedica batinanja. Nije čuo tko je tukao Kundića.

Izjavio je da je bio nazočan kada su Kikanović, „Krc“ i Zoran iz Erduta odveli Karola Kremerenskog u prostoriju vojne policije, u kojoj su inače tukli. Nije čuo jauke Kremerenskog, no video ga je kako puzeći izlazi iz prostorije.

Optuženik je stavio **primjedbu** na iskaz svjedoka, tvrdeći da nije bio nadređen Novaku Simiću.

Svjedočenje Saše Grgura

Svjedok je izjavio da je do 1992. godine živio u zapadnoj Slavoniji. Potom je došao u Aljmaš, a 1995. se preselio u Dalj.

Bio je pripadnik pogranične tzv. Plave brigade, zatim TO, a kraće vrijeme i vojne policije. Bio je rezervist u vodu vojne policije kojim je zapovjedao Novak Simić. U vodu je bilo dvadesetak vojnih policijaca. Komanda vojne policije nalazila se u Šajberovoju kući. Rekao je da ne može sa sigurnošću reći tko je bio komandir vojne policije. Novak Simić je govorio da je komandir Čedo Jović. Nije mu poznato kojoj je većoj jedinici pripadao vod vojne policije. Čuo je za 35. slavonsku brigadu, no nije mu poznato gdje se ta brigada nalazila.

Poznaje Radovana Krstinića. Krstinić je bio vojni policijac, bio je stariji i povučen. Svjedoku nije odavao dojam nasilne osobe.

Naveo je da se u Šajberovoju kući nalazila i komanda, no nije mu poznato o kakvoj se komandi radilo. Ondje su se nalazili i neki visoki oficiri, no nije znao njihova imena.

Antun Kundić mu nije poznat niti mu je poznato da je isti bio zatvoren i zlostavljan u vojnoj policiji. Nisu mu poznata nikakva zlostavljanja u vojnoj policiji.

Iako je ranije navodio da je opt. Jović bio načelnik bezbjednosti, sada je rekao da mu to nije poznato. Upitan da pojasni razlike u iskazima, izjavio je da ne može tvrditi da je Čedo Jović bio „bezbednjak“, da je čuo takve priče, no da to zapravo ne zna.

Branitelj opt. Jovića stavio je **primjedbu** na cijeli iskaz svjedoka. Istaknuo je da su svjedokovi iskazi proturječni, da niti danas nije objasnio razloge nedosljednosti u iskazivanju, osobito o ulozi optuženog Jovića.

Svjedočenje Save Klaića

Svjedoku je predsjednik Vijeća pročitao njegove ranije iskaze.

U istrazi (18. srpnja 2008. godine) je, između ostalog, naveo da je bio referent bezbjednosti u 35. slavonskoj brigadi, da mu je nadređen bio Čedo Jović, koji je bio načelnik bezbjednosti, ali i zapovjednik vojne policije, da mu nije poznato da li ista osoba može biti i zapovjednik vojne policije i načelnik bezbjednosti, da je čuo da je Čedo Jović izdavao zapovjedi Novaku Simiću, zapovjedniku voda vojne policije, da su se komandiri brigade često mijenjali, da mu oštećenici iz ovoga postupka nisu poznati...

Na glavnoj raspravi 11. ožujka 2009. godine je rekao da nije siguran da je Simić sve zapovjedi primao od okrivljenika.

Izjavio je da nije video nikakvo rješenje niti naredbu po kojima bi okrivljenik bio postavljen zapovjednikom vojne policije te da je to zaključio na temelju svog boravka u Dalju.

Rekao je da nije točno da je on (svjedok) bio zamjenik okrivljenoga kao zapovjednika vojne policije, kako je to tvrdio svjedok Saša Grgur, te da sa vojnom policijom nije imao ikakve veze. Nije mu poznato je li u Dalju bilo veće formacije vojne policije od voda niti je li okrivljenik obavljao razgovore sa osobama koje su trebale pristupiti 35. brigadi.

Čuo je da je okrivljenik izdavao Novaku Simiću usmene zapovijedi.

Na današnjoj glavnoj raspravi je rekao da je u Šajberovoju kući kao referent bezbjednosti dijelio kancelariju sa okr. Jovićem, da nema formalnu vojnu naobrazbu, da je bio rezervist i da mu nije poznat ustroj vojske, da ne zna ima li načelnik bezbjednosti kakvu podređenu vojnu postrojbu te da je „bezveze izvlačio neke zaključke“, kao npr. da je opt. Jović izdavao zapovjedi Simiću

(„možda je to radio i komandant brigade“), a to je zaključio po Jovićevom obraćanju Simiću u kojemu je tražio organiziranje rada na portirnici ili pratnju nekog vozila.

Naveo je da se u Šajberovoj kući nalazila komanda 35. slavonske brigade. Komandanti brigade su se mijenjali, tako da ne zna da li je komandant brigade u inkriminirano vrijeme bio Stojan Pralica, Miloš Mirković ili netko treći.

U Šajberovoj kući se nalazila i „komanda stana“ te personalna služba.

Izjavio je da ne zna da li je vod vojne policije u Dalju bio samostalan ili je bio ustrojen u okviru neke veće postrojbe.

Poznato mu je da je radni vod vodio Stevo, koji je bio iz Dalja. U radnom su vodu bile civilne osobe hrvatske i mađarske nacionalnosti. Nije mu poznato koliko je osoba radilo u radnom vodu niti je video da su pripadnici radnog voda bili dovođeni u Šajberovu kuću.

Branitelj optuženog je stavio **primjedbu** na dio iskaza svjedoka u kojemu je govorio o funkciji optuženog. Naveo je da je svjedok proturječno iskazivao te da zaključci svjedoka predstavljaju izbjegavanje stvarnih odgovora, koje sigurno zna, s obzirom da je obnašao funkciju referenta bezbjednosti.

Svjedočenje Vladimira Stojkova

Predsjednik Vijeća je svjedoku pročitao njegove iskaze iz istrage od 01. listopada 2008. te s glavne rasprave od 11. ožujka 2009. godine.

U istrazi je izjavio da je 1993. godine bio mobiliziran u rezervni sastav vojne policije, koja je bila smještena u Šajberovoj kući u Dalju. Rekao je da je glavni za sve u vojnoj policiji bio Čedo Jović. Za rezervni sastav, kojemu je svjedok pripadao, nadležan je bio Đorđe Milovanović „Đordila“. Syjedok je zapovjedi dobivao od „Đordile“. Nikada nije dobivao zapovijedi od okr. Čede Jovića. Čuo je da su Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić tukli ljudе. Poznato mu je da je Simić bio nadređen Kikanoviću i Krstiniću. Bilo je 10-15 redovnih vojnih policajaca, i isto toliko rezervnih.

11. ožujka je, na upit branitelja okrivljenog Jovića, izjavio da misli da je okrivljenik bio glavni u vojnoj policiji i da je zapovjedao „Đordili“, no da nikada nije čuo da je okrivljenik izdavao zapovijedi niti je video dokument iz kojega proizlazi da je okrivljenik bio zapovjednik vojne policije.

Dodao je da se, osim vojne policije, u Šajberovoj kući nalazila i komanda 35. slavonske brigade. Nije mu poznato tko je bio zapovjednik brigade, jer su se na tom mjestu stalno mijenjali. Misli da je bio neki Petrović. Prezime Rudan mu je poznato, no prezime Pralica mu ništa ne znači.

Nije mu poznato je li njegov vod vojne policije bio samostalan ili u sklopu neke veće postojbe.

Optuženik je stavio **primjedbu** na iskaz svjedoka u dijelu u kojem je svjedok tvrdio da je optuženik bio zapovjednik vojne policije.

Svjedočenje Predraga Bojanića

Predsjednik Vijeća je svjedoku pročitao svjedoku njegove ranije iskaze.

U istrazi je izjavio da je 1995. postao pripadnik profesionalnog sastava vojne policije, potom se razdužio, no ubrzo je mobiliziran u rezervni sastav vojne policije. Oba sastava vojne policije bili su smješteni u Šajberovoju kući.

Zapovjednik vojne policije bio je okr. Čedo Jović, koji ga je primio na razgovor kada je prvi puta došao u vojnu policiju. Razgovarali su o uvjetima rada, npr. visini plaće i radnom vremenu. Zapovjednik voda profesionalnog sastava bio je Novak Simić. Svjedoku okrivljenik nikada nije izdao zapovijed, no Novak Simić jest. Kikanović i Krstinić su bili pripadnici profesionalnog sastava vojne policije.

Na glavnoj je raspravi (11. ožujka 2009.), na upite branitelja, izjavio da mu nije poznato je li u vojnoj policiji postojala veća formacija od voda, da ne zna kojom bi formacijom zapovijedao okrivljenik, ako je zapovjednik voda bio Novak Simić. Rekao je da može samo reći da je Simiću zapovjednik bio Jović te da je zaključio da je Jović bio zapovjednik vojne policije jer ga je primio na razgovor i jer je imao veći čin od Simića.

Rekao je da ne može objasniti je li moguće da ista osoba bude i zapovjednik vojne policije i oficir za bezbjednost, da nikada nije video dokumente iz kojih je prizlazilo da je okrivljenik zapovjednik vojne policije te da ne zna zadatke oficira za bezbjednost, iako misli da je to, valjda, prikupljanje podataka.

Dodao je da je vod vojne policije bio u sastavu 35. slavonske brigade, no nije mu pozato je li imao status samostalnog voda unutar brigade.

Misli da se komanda nalazila u istoj kući u kojoj je bila smještena vojna policija. Ne sjeća se imena zapovjednika brigade, no misli da su i oni bili smješteni u istoj kući.

Poznaje Savu Klaića i Žarka Štekovića, koji su također bili smješteni u istoj kući.

Optuženik je stavio **primjedu** na iskaz svjedoka u dijelu u kojem je svjedok tvrdio da je on (optuženik) bio zapovjednik vojne policije.

Svjedočenje Gorana Đukića

Predsjednik Vijeća je pročitao svjedoku njegov iskaz iz istrage, od 01. listopada 2008. godine, te sa glavne rasprave, od 11. ožujka 2009.

U istrazi je izjavio da je u proljeće '95. pristupio aktivnom sastavu vojne policije koja je bila smještena u Šajberovoju kući u Dalju. Vojna policija se sastojala od voda aktivne vojne policije, kojim je prvotno zapovjedala jedna osoba kojoj ne zna ime, a potom Novak Simić, te od voda rezervnog sastava, čiji zapovjednik mu nije poznat. Kikanović i Krstinić su bili pripadnici aktivnog sastava vojne policije. Nije mu poznato tko je zapovijedao cjelokupnom vojnom policijom.

U Šajberovoju kući se nalazila komanda. Ondje je viđao okr. Jovića.

Postrojba vojne policije je potpadala pod veću formaciju u Vukovaru, a sve je bilo u sastavu 35. slavonske brigade. Sjeća se da je zapovjednik brigade bio major Rudan. Poznato mu je i da je brigada imala oficire sigurnosti, da je jedan od njih bio okr. Čedo Jović.

Na glavnoj raspravi 11. ožujka 2009. ostao je pri pročitanom iskazu.

Na posebne upite branitelja, dodao je da mu nije pozato gdje je bila komanda 35. brigade. Misli da je bila u vojarni u Vukovaru. Poznato mu je da je u Šajberovoju kući bila neka komanda, no on je

smatrao da se ona odnosila na područje Općine Dalj. Naveo je da su se u toj komandi nalazili Rudan, Žarko Šteković, Savo Klaić te još 10-15 osoba.

Nije mu pozato je li vod vojne policije u kojem je bio imao status samostalnog voda u brigadi.

Svjedočenje Đorđa Jelića

Predsjednik Vijeća je pročitao svjedoku njegove ranije iskaze.

U istrazi, 01. listopada 2008. godine, je izjavio da je od 1994. godine bio pripadnik rezervnog sastava vojne policije, da je okr. Čedo Jović bio zapovjednik vojne policije, da mu okrivljenik nikada osobno nije izdao zapovijed, nego da je zapovjedi primao od Đorđa Milovanovića.

Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić su bili pripadnici aktivnog sastava vojne policije. Simić je bio komandir smjene ili vođa odjeljenja, uglavnom, bio je nadređen Kikanoviću i Krstiniću.

Poznato mu je da je Čedo Jović imao čin poručnika, no nije mu poznato je li bio pripadnik JNA.

Na glavnoj raspravi 11. ožujka 2009. je izjavio da ne zna kako je došao do zaključka da je okrivljenik bio zapovjednik vojne policije.

Na posebne upite branitelja, rekao je da mu nije poznat naziv 35. slavonska brigada, da zna samo da je bio u sastavu saobraćajne vojne policije, da je njegova postrojba bila samostalna jer su sami bili u Šajberovoju kući, da se ondje nije nalazio nitko osim vojne policije, da misli da se Šteković u inkriminirano vrijeme nije niti nalazio u Dalju te da ne zna gdje se nalazio Savo Klaić, iako je siguran da ga je negdje vidao.

Branitelj optuženog Jovića stavio je **primjedu** na iskaz svjedoka u cijelosti. Istaknuo je da je svjedok iskaz u suprotnosti sa iskazima svih ranije saslušanih svjedoka u pogledu činjenice gdje su bili smješteni Klaić, Šteković i komanda brigade, a osobito o ulozi opt. Jovića, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da se svjedok nalazio u isto vrijeme i na istom mjestu sa ostalim danas saslušanim svjedocima.

28. siječnja 2010. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Duro Ivković, promatrač OEŠ-a, studenti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, obitelj optuženog Jovića

Na glavnu raspravu pristupili su vještaci Milanka Mrčela i Mladen Marcikić te svjedoci Zdravko Tomašević, Momir Jelić i Stojan Alapović.

Svjedočenje Zdravka Tomaševića

Svjedok je izjavio da ostaje kod iskaza kojeg je dao na glavnoj raspravi 19. ožujka 2009. godine. Predsjednik Vijeća pročitao je njegov iskaz.

Tada je izjavio da je 1995. godine radio kao patolog u vukovarskoj bolnici. Nakon što je izvršio uvid u zapisnik o sekciji broj 24/95 od 05. svibnja 1995. godine, izjavio je da je radio obdukciju mrtvoga tijela Antuna Kundića te da ostaje pri svemu što je tom prilikom konstatirao u obduksijskom nalazu.

Naveo je da je u tom nalazu konstatirao da je Antun Kundić zadobio serijski prijelom četvrtog do desetog rebra obostrano, nagnječine pluća obostrano, krvarenje u meke moždane ovojnice, nagnječine i krvne podljeve lica, prsnog koša, obje natkoljenice, desne potkoljenice i desnog kuka, a konstatirao je i bruh u desnoj preponi i kroničnu upalu plućne maramice.

Kao uzrok smrti naveo je traumatski šok. Utvrđeno je da je pokojnik umro nasilnom smrću uslijed traumatskog šoka koji je nastao zbog povreda, koje su predstavljale teške i po život opasne tjelesne povrede.

Svjedok je izjavio i da je u kritično vrijeme bio sudski vještak, da je obdukciju zatražio istražni sudac Teofilović, da se ne sjeća same obdukcije te da su obdukciji vjerojatno prisustvovali njegov pomoćnik, netko od krim. tehničara te istražni sudac.

Rekao je da na zapisniku o sekciji nedostaje njegov potpis, ali da je činjenica da ga je on napisao.

Danas je, na posebne upite branitelja optuženog, izjavio da je nedvojbeno da je zapisnik o sekciji on načinio te da je isti potpisao. Rekao je da je ranije očito pogrešno konstatirano da zapisnik nije potpisao.

Takoder je rekao da su ozljede na licu Antuna Kundića nanijete za života te da ih je mogao primjetiti i laik, s obzirom da je koža na dijelu lica bila crvenkasto plave boje.

Vještačenje dr. Milanke Mrčela

Vještakinja je izjavila da ostaje kod nalaza i mišljenja danog tijekom istražnog postupka te pojašnjenja danih na raspravi 11. ožujka 2009. godine.

Tada je izjavila da je nalaz i mišljenje sačinila temeljem zapisnika sekcije pokojnog Antuna Kundića, koja je izvršena zbog sumnje na nasilnu smrt, koji je sačinio dr. Zdravko Tomašević.

Proizlazi da je Antun Kundić zadobio serijske prijelome 4. do 10. rebra obostrano, nagnječine pluća obostrano, krvarenje u meke moždane ovojnice, nagnječine i krvne podljeve lica, prsnog koša, obje natkoljenice, desne potkoljenice i desnog kuka. Izjavila je da se radi o mehaničkim ozljedama nastalim udarcima tupo-tvrdim sredstvom. Navela je da je vidljivo i da je ošt. Kundić bolovao i od preponske kile, promjera 12cm, koja se nalazila u desnoj preponi. Navela je da je obducent zaključio da su ozljede prouzročile traumatski šok koji je uzrok smrti.

No, u obrazloženju optužnice je navedeno da je u nalazu i mišljenju navedeno da je smrt nasilna, a uzrokovana višestrukim ozljedama koje su mogle izazvati traumatski šok.

Na pitanje branitelja optuženika, izjavila je da je vidljivo da je obdukciju zatražio Općinski sud u Vukovaru, tj. sudac S. Teofilović.

Danas je, na poseban upit branitelja optuženog, izjavila da se u nalazu i mišljenju očitovala o mogućnosti nastanka ozljeda ispadanjem iz kamiona, jer je, prepostavlja, o tome postojao poseban upit.

Vještačenje dr. Mladena Marcikića

Vještak je izjavio da je ranije dao nalaz o ozljeđivanju Ivana Horvata.

Ranije je izjavio da je medicinska dokumentacija na ime Ivana Horvata od 4. svibnja 2007. godine, izdana od Kliničke bolnice iz Osijeka. U dokumentaciji se navode povrede koje je zadobio Ivan Horvat. Radi se o teškim tjelesnim povredama lijeve šake, lijevog palca, desne šake, II do VI desnog rebra i II do VIII lijevog rebra, desne potkoljenice. Povrede su stare preko deset godina i ne može se točno utvrditi vrijeme njihova nastanka. Radi se o teškim tjelesnim povredama. Osim navedene vještak nije imao na uvid druge dokumentacije.

Danas je, na posebne upite branitelja optuženog, izjavio da su obostrani serijski prijelomi rebara, koji su sada već zacijeljeni, teške tjelesne ozljede. Deformiranost lijeve šake, ukočenost zglobova ručja i doručja kao i deformiranost palca na lijevoj šaci čine jedan sklop ozljeda šake koji je u vremenu kad je vršen pregled, predstavlja posljedicu nekih teških ozljeda šake. Ostale ozljede, koje su opisane kao ožiljci na koži, su samo tjelesne ozljede (lake).

Naveo je da deformacija i ukučenost šake i ukočenost zglobova na lijevoj šaci predstavljaju trajnu posljedicu i trajno umanjenje opće životne aktivnosti. Serijski prijelomi rebara obostrano, koji su sada zacijeljeni, također predstavljaju trajnu posljedicu i umanjuju funkciju disanja.

Svjedočenje Momira Jelića

Svjedok je izjavio da ostaje pri svome iskazu od 11. ožujka 2009. godine. Predsjednik Vijeća pročitao je navedeni svjedokov iskaz.

Tada je izjavio ostaje kod iskaza iz istrage, u kojemu je rekao da je 1993. godine postao pripadnikom rezervnog sastava vojne policije, koja je bila smještena u Šajberovoju kući u Dalju. Zapovjednik rezervnog sastava bio je Đorđe Milovanović, a nakon njega Dragoljub Trbić. Vojna policija imala je i profesionalni sastav.

Poznato mu je da je Čedo Jović bio jedan od zapovjednika vojne policije, no ne zna je li bio glavni.

Rekao je da su pritvor držali profesionalni pripadnici vojne policije. U profesionalnom sastavu bili su i Miodrag Kikanović, Radovan Krstinić i Novak Simić, koji je bio nekakav pretpostavljeni. Poznato mu je da su oštećenici u ovome postupku bili u pritvoru. Pričalo se i da su ljudi u vojnoj policiji dobivali batina.

Na glavnoj raspravi 11. ožujka 2009. je na upit branitelja okrivljenog Jovića rekao da je iz ponašanja vojnih policajaca prema okr. Joviću zaključio da je okrivljenik bio nekakav zapovjednik vojnim policajcima, no da ne može reći po kojoj je osnovi i kojem dijelu vojne policije bio zapovjednik.

Danas je, na upit branitelja opt. Jovića, izjavio da mu nije pozato je li još netko, osim vojne policije, bio smješten u kući u kojoj je bila smještena vojna policija. Savu Klajića poznaje, viđao ga je u kući u kojoj je bila smještena vojna policija, no ne može tvrditi da je Klajić ondje imao kancelariju. Ne sjeća se neke druge osobe, koja nije bila u vojnoj policiji, a koja bi boravila u kući u kojoj je bila smještena vojna policija.

Opt. Jović je stavio **primjedbu** na iskaz svjedoka u dijelu u kojemu je svjedok tvrdio da je on (optuženik) bio zapovjednik vojne policije.

Svjedok je izjavio da nikada nije tvrdio da je optuženik bio zapovjednik vojne policije, nego da je rekao da je iz ponašanja vojnih policajaca prema optuženiku zaključio da je optuženik bio nadređen, po višem činu ili nečemu drugome.

Svjedočenje Stojana Alapovića

Svjedok je izjavio da ostaje pri svome ranijem iskazu. Predsjednik Vijeća pročitao je svjedokov iskaz od 19. ožujka 2009. godine.

Tada je izjavio da je do 1991. godine bio inspektor u osječkoj policiji, a potom je prešao u Novi Sad. 1995. godine bio je pomoćnik načelnika Nastavnog centra Erdut.

U kritično vrijeme je, kao dežurni oficir, od Dragana Đukića, načelnika SUP-a Vukovar, primio obavijest da je preminula osoba iz radnog voda te je zamoljen da ode u komandu, koja se nalazila u Šajberovoju kući, vidjeti što se dogodilo. Otišao je do Šajberove kuće, tražio je komandanta, no on se ondje nije nalazio. Nakon kraćeg vremena sreo je kolegu Borisa Plavšića i objasnio mu što se događa. Zajedno su napisali obavijesti, zatražili su provođenje obdukcije, a obavijesne razgovore planirali su obaviti slijedeći dan.

Slijedeće je jutro išao na obdukciju. Promatrao je obdukciju pokojnika, kojeg je poznavao. Obdukciji su prisustvovali i istražna sutkinja Gordana Skeledžija, 3-4 inspektora, predstavnici UNPROFOR-a. Utvrđeno je da je pokojnik umro od infarkta. Sjeća se i da je pokojnik imao modricu na leđima.

Poznato mu je da je protiv Steve Ristića, komu je i „pripisana“ spomenuta modrica na pokojnikovim leđima, od strane civilne policije podnesena krivična prijava zbog nepružanja pomoći, a protiv Milovana Petrovića krivična prijava po zapovjednoj odgovornosti. Poznato mu je i da je tužiteljstvu prijavljen Dane Stojsavljević, „bezbednjak“ u vojnoj policiji, te da je Boško Blagić, tadašnji načelnik civilne policije u Dalju, bio smijenjen.

Struktura vojne policije u Dalju mu nije bila poznata, a opt. Čedu Jovića ne poznaje.

Nakon što je optuženik stavio primjedbu, navodeći da je do 06. studenog 1993. godine načelnik sigurnosti bio Dane Stojsavljević, a da je zatim načelnik sigurnosti bio on (optuženik), svjedok je izjavio da mu nije poznato zašto je prijavljen Stojsavljević, „valjda zato što se tamo zatekao“.

Svjedok je izjavio da je u srpnju prošle godine, iz razgovora sa Slavkom Đuzom i Predragom Radlovićem, saznao da je kritičnoga dana Antun Kundić od načelnika Centra civilne policije zatražio intervenciju protiv svoga zeta Radoslava Popovića, koji ga je napao i istukao i pritom mu nanio ozljede glave, koje je Kundiću sanirala medicinska sestra Natalija Mladenović, koja sada živi u Srpskom Mletiću. Potom je Antun Kundić navodno navratio do jedne pecare, gdje je očigledno malo popio, a nakon svega toga su ga Stevan Ristić i Miloja Vučković vozili kamionom po neka drva za kuhinju, no pri tome im je Antun Kundić pravio problema, pa su ga pri ulasku u kamion ova dvojica istukli.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO u Osijeku je predložio da se u dalnjem tijeku dokaznog postupka osim vršenja uvida u isprave koje se nalaze u spisu pročitaju iskazi nepridošlog svjedoka Žarka Štekovića te svjedoka Milovana Petrovića, koji je u međuvremenu umro.

Branitelj optuženog suglasio se sa prijedlogom za čitanjem iskaza Milovana Petrovića, no predložio je neposredno saslušanje svjedoka Žarka Štekovića.

Nadalje je predložio saslušanje svjedoka: Andrije Paštija, Đure Astaloša, Imre Mogera, Tomislava Hajdukovića, Antuna Hodana, Josipa Obrtljika, Josipa Varge, Palka Kremerenskog, Stjepana Vulina i Andrije Bodze, koji su saslušani u istrazi i na ranijoj glavnoj raspravi.

Predložio je i saslušanje Gorana Savića, na kojega je kao na neposrednog očevica ubojstva Antuna Kundića ukazao svjedok Tomislav Hajduković.

Istaknuo je da je tijekom žalbenog postupka obrana u sudske spise priložila pisanu izjavu potpukovnika Dušana Grahovca, u kritično vrijeme načelnika bezbjednosti 11. slavonskog korpusa i neposredno nadređenoga opt. Joviću, a na današnjoj glavnoj raspravi i izjavu generala Dušana Lončara, u kritično vrijeme komandanta 11. slavonskog korpusa. Obje navedene osobe voljne su svjedočiti u ovome predmetu posredstvom video linka.

Nadalje, obrana je, na okolnost funkcije optuženog Jovića u kritično vrijeme, predložila saslušanje kao „svjedoka stručnjaka“ (ili vještaka) generala u mirovini Imre Agotića. Branitelj je istaknuo da predloženi ima najvišu naobrazbu vojske bivše Jugoslavije, a bio je visoko pozicioniran u obavještajnim krugovima, da ga je potrebno ispiti o formacijskim ustrojima brigada JNA. Predloženi je već svjedočio u istovrsnom predmetu Županijskog suda u Zadru koji se vodio pod brojem Kio-48/08 (okr. Ernest Rađen), i na osnovi njegovog tumačenja Pravila službe sud je donio meritornu odluku.

Nadalje, obrana je predložila pribavljanje od PU osječko baranjske, ili eventualno PP Dalj, podatak o podnošenju kaznenih prijava povodom smrti Antuna Kundića protiv odgovornih osoba (Stevana Ristića i Milovana Petrovića), na koje je uputio svjedok Stojan Alapović.

Predloženo je i da sud putem međunarodne pravne pomoći od Republike Srbije zatraži vjerodostojne podatke o formaciji i sastavu 35. slavonske brigade tzv. Vojske RSK.

Zamjenik ŽDO u Osijeku, očitujući se o dokaznim prijedlozima obrane, istaknuo je da se načelno ne protivi dokaznim prijedlozima obrane za saslušanjem ranije ispitanih svjedoka, no da se protivi izvođenju ostalih dokaza, jer smatra da su činjenice koje bi se utvrđivale izvođenjem predloženih dokaza već utvrđene do sada izvedenim dokazima.

Rješenje Vijeća

Vijeće je riješilo neposredno saslušati kao svjedoka Žarka Štekovića, dok će o ostalim dokaznim prijedlozima obrane odlučiti naknadno.

15. veljače 2010. godine – nastavak dokaznog postupka, završni govori stranaka

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Duro Ivković, Ured OEŠ-a u Zagrebu, novinar Glasa Slavonije, obitelj optuženog

Na glavnu raspravu nije pristupio pozvani svjedok Žarko Šteković. Njegova supruga dostavila je sudu medicinsku dokumentaciju po kojoj je provedeno vještačenje po vještaku dr. Mladenu Marcikiću. Iz provedenog vještačenja sud je zaključio da je izostanak svjedoka Štekovića opravдан.

Strankama je dostavljen primjerak vještačkog nalaza.

Na nalaz i mišljenje vještaka nije bilo primjedbi.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO u Osijeku predložio je da se u dalnjem tijeku postupka kao svjedokinja pozove i ispita Rozalija Balog, na okolnosti smrtnog stradavanja Karola Kremerenskog.

Branitelj opt. Jovića izjavio je da se neće očitovati o dokaznom prijedlogu tužitelja („odluku prepušta sudu“) te da ostaje kod dokaznih prijedloga iznijetih na prethodnom ročištu glavne rasprave.

Rješenje Vijeća

Vijeće je odbilo dokazni prijedlog tužitelja za saslušanjem svjedokinje Rozalije Balog te branitelja optuženog:

- za saslušanjem kao svjedoka: Andrije Paštija, Đure Astaloša, Imre Mogera, Tomislava Hajdukovića, Antuna Hodana, Josipa Obrtljika, Josipa Varge, Palka Kremerenskog, Stjepana Vulina, Andrije Bodze, Gorana Savića, Dušana Grahovca, Dušana Lončara i Imre Agotića;
- za pribavljanjem od PU osječko-baranjske i PP Dalj podataka o podnošenju kaznenih prijava povodom smrti Antuna Kundića;
- za pribavljanjem od Republike Srbije podataka o formaciji i sastavu 35. slavonske brigade tzv. Vojske RSK i o osobi zapovjednika vojne policije u toj brigadi.

Sve navedene dokazne prijedloge Vijeće je odbilo kao nevažne.

U nastavku dokaznog postupka, uz suglasnost stranaka, **pročitan je iskaz svjedoka Žarka Štekovića** sa glavne rasprave od 19. ožujka 2009.

Na pročitani iskaz svjedoka Štekovića nije bilo primjedbi.

Uz suglasnost stranaka **pročitan je i iskaz umrlog svjedoka Milovana Petrovića**.

Na pročitani iskaz svjedoka Petrovića nije bilo primjedbi.

Konstatirano je da je izvršen uvid u:

- putovnicu na ime Čede Jovića,
- naredbu o obdukciji leša Opštinskog suda u Vukovaru,
- zapisnik o sekciji broj 24/95,
- nalog za pretragu osobe, stana i drugih prostorija,
- zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija,
- potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta,
- naloge za pretragu stana i drugih prostorija,
- zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija,
- potvrde o privremenom oduzimanju predmeta,
- rješenje Opštinske uprave Opštine Odžaci na ime Kikanović Miodraga,
- nalaz i mišljenje ljekarske komisije na ime Kikanović Miodraga,
- uvjerenje o načinu i okolnostima ranjavanja na ime Kikanović Miodraga,
- zahtjev za liječenje vojnog obveznika Kikanović Miodraga,
- obavještenje radi preuzimanja knjižica za povlašćenu vožnju RVI na ime Kikanović Miodraga,

- uvjerenje o priznatom svojstvu invalida na ime Kikanović Miodrag,
- rješenje o odbijanju zahtjeva za boravište u Bogojevu Kikanović Miodragu,
- izjavu o pripadnosti 35. slavonskoj brigadi na ime Kikanović Miodraga,
- potvrdu komande 35. slavonske brigade o pripadnosti VP 9193 Dalj Kikanović Miodraga,
- naredbu broj 371/1 komandanta 35. slavonske brigade te odluku o određivanju za zastupanika iste komande,
- potvrdu komande Slavonsko-baranjskog korpusa od 31.05.1993.,
- upitnik kandidata za unapređenje u čin kapetana od 22.08.1994.,
- dopis Tužilaštva za ratne zločine od 08.08.2008. i priloge uz isti u vidu naredbe 1071/1,
- naredbe broj 493-1,
- naredbe broj 10-334,
- izvještaj o prijemu – predaji dužnosti,
- traumatološki list na ime Ivan Horvat,
- posebno izvješće kao nadopunu kaznene prijave te priloge uz istu u vidu službene beleške od 28.05.1995.,
- Pravila službe organa bezbednosti u oruženim snagama SFRJ,
- Pravila službe vojne policije oružanih snaga SFRJ,
- smrtni list na ime Milovan Petrović.

Izvršen je i uvid u prikopljeni spis Županijskog suda u Osijeku broj Krz-42/07 u kaznenom predmetu protiv Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića, koji je prikopljen ovom spisu, i to u:

- omot spisa u kaznenom predmetu protiv NN osobe Kir-210/00, koji je prikopljen na spis Kio-35/07,
- dopis SUP-a Vukovar Okružnom javnom tužiocu Beli Manastir br. 08-06-02-01/7-D-54/95 od 31.05.1995., a vezano za obavijest o nesretnom slučaju Antuna Kundića,
- službenu belešku SUP-a Vukovar od 25.05.1995.,
- dopis kojim se dostavlja zapisnik o uviđaju od 04.05.1995.,
- zapisnik o uviđaju Opštinskog suda u Vukovaru,
- naredbu o obdukciji leša, u kome se spominje Ante Kondić,
- zapisnik o sekciji broj 24/95.

U spisu Krz-42/07 izvršen je i uvid u:

- fotodokumentaciju očevida i to kuće i okućnice obitelji Šajber u Dalju kao i pomoćnih objekata uz željezničku postaju Dalj,
- poziv Lazar Mariu na radnu obvezu u „Žutu kuću“,
- fotodokumentaciju očevida i to objekata i lokacija u kojima su bile zatočene osobe 1991.-1993. godine (na fotografijama D-1 do D-4 se vidi i kuća obitelji Šajber),
- prvostupanjsku presudu Županijskog suda u Osijeku broj Krz-42/07 od 21. travnja 2008., kojom su zbog počinjenih kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić proglašeni krivima i osuđeni na zatvorske kazne,
- presudu VSRH broj I Kž-791/08 od 03. prosinca 2008. kojom je prvostupanska presuda protiv Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića preinačena u pogledu izrečenih kazni zatvora.

Dalnjih dokaznih prijedloga nije bilo.

Obrana optuženog Čede Jovića

Optuženik je izjavio da ostaje kod svoje ranije obrane.

Predsjednik Vijeća pročitao je iskaze optuženog (iz istrage te sa glavne rasprave od 30. ožujka 2009. godine).

Optuženik je dodao da nikada nije obnašao dužnost komandira voda vojne policije, nego da je bio isključivo načelnik bezbjednosti 35. slavonske brigade.

Na posebne upite svoga branitelja, izjavio je da je vod vojne policije bio direktno podređen komandantu brigade, da za vrijeme boravka u 35. slavonskoj brigadi nikada nije izdao ikakvu zapovijed, da za to nije bio ovlašten, kao niti za disciplinsko kažnjavanje pripadnika brigade.

Nadalje je rekao da mu je poznato da je načelnik bezbjednosti odgovoran komandantu brigade za stručnu osposobljenost jedinice, pri čemu se misli na kontrolu ovlasti koju jedinica ima, na pravilno izvršavanje zadaća i poznavanje ovlasti pripadnika jedinice. Nadalje, zadatak načelnika bezbjednosti je i briga o opremljenosti vojne policije, pribavljanje pravila i sredstava za njezin rad.

Na upite predsjednika i člana Vijeća, optuženik je istaknuo da su Pravila službe, priložena spisu, vrijedila u SFRJ, ali i u organizaciji Vojske tz. RSK, koja se zasnivala i funkcionalala na principu nekadašnje JNA.

Nije bilo primjedbi na iznesenu obranu optuženog.

Izvršen je **uvid u kaznenu i prekršajnu evidenciju** na ime optuženog.

Dokazni postupak je završen.

Govori stranaka

Zamjenik ŽDO u Osijeku je istaknuo kako smatra dokazanim da je optuženik počinio kazneno djelo kako ga se tereti optužnicom.

Istaknuo je da je u postupku bilo sporno da li su oštećenici (pripadnici radnog voda) imali status civila te da li je okrivljenik bio zapovjednik voda vojne policije u 35. slavonskoj brigadi.

Rekao je da se odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata i Dopunskog protokola ženevskim konvencijama o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II) štite sve osobe koje ne sudjeluju u neprijateljskim sukobima te da su, sukladno tome, Hrvati i Mađari koji su bili pripadnici radnog voda, očito bili civili.

Nadalje je istaknuo da je očito da okrivljenik želi minimalizirati svoju ulogu i odgovornost te da u obrani naglašava da je vojna policija bila direktno podređena komandantu brigade, no da veći broj svjedoka (aktivnih i rezervnih vojnih policajaca) imaju neposredna saznanja i ističu da je Čedo Jović bio zapovjednik vojne policije.

Kao posebno bitan istaknuo je iskaz svjedoka Ivana Bodze, koji je nakon ispitivanja i maltretiranja od strane pripadnika vojne policije, vođen na ispitivanje kod Čede Jovića, koji mu je postavljao ista pitanja koja su mu ranije postavljali i vojni policajci.

Zaključio je da je dokazano da je optuženi Jović bio nadređen pripadnicima vojne policije koji su izvršili konkretnе zločine te da iz Pravila službe proizlazi da je zapovjednik službe bezbjednosti odgovoran za stanje i aktivnosti vojne policije.

Naglasio je da je optuženik imao garantnu funkciju, da je znao da se maltretiranja događaju i da ih je bio dužan spriječiti, da to nije učinio te da je propuštanjem dužnog činjenja izvršio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Istaknuo je da njegova ubrojivost u vrijeme izvršenja djela nije dovodena u pitanje te da je bio svjestan djela i htio počinjenje.

Naveo je da pri izricanju visine kazne sud treba uzeti u obzir sve olakotne i otegotne okolnosti na strani optuženika.

Mišljenja je da je prema optuženom potrebno primijeniti i sigurnosnu mjeru protjerivanja stranca iz zemlje, kao i da je potrebno produljiti pritvor.

Odvjetnik Filaković, branitelj opt. Jovića, u završnom je govoru istaknuo da se kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZ RH (ratni zločin protiv civilnog stanovništva) uopće ne može počiniti nečinjenjem (u vezi sa čl. 28. OKZ RH), jer je u zakonskom opisu djela navedeno da ga čini onaj tko naredi počinjenje ili ga sam počini, no ne i tko propusti spriječiti djelo.

Naveo je da je zapovjedna odgovornost u hrvatsku pravosudnu praksu preuzeta od strane MKSJ, da zapovjednu odgovornost propisuje i Rimski statut, no da se optužba na to ne poziva.

Kaznenim zakonom RH (člankom 3.) propisano je da se prema počinitelju primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme kad je kazneno djelo počinjeno, no da se, ukoliko se nakon počinjenja kaznenog djela zakon jedanput ili više puta izmjeni, obvezno primjenjuje zakon blaži za počinitelja. Kako su člankom 167. a Kaznenog zakona RH propisane kazne za zapovjednu odgovornost (jedna do osam godina zatvora zbog propuštanja dužnog nadzora kojima bi se poduzele sve razborite mjere kojima bi se spriječilo počinjenje djela, odnosno jedne do pet godina zbog neproslijedivanja stvari nadležnim vlastima u cilju provođenja istrage i kaznenog progona neposrednih počinitelja), koje su puno blaže od propisanih kazni za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZ RH (5 – 20 godina zatvora), smatra da se, ukoliko se optuženika bude proglašilo krivim, treba na njega primijeniti (blaži) KZ RH.¹

Nadalje je istaknuo da opt. Čedo Jović nije bio zapovjednik bilo koje vojne postrojbe, da nije imao zapovjedne ovlasti u 35. slavonskoj brigadi, da nije mogao izdati ikakvu zapovjed niti bilo koga kažnjavati, jer organ bezbjednosti nema nikakvu zapovjednu ulogu, no da su odbijeni dokazni prijedlozi obrane za pribavljanjem ustroja 35. slavonske brigade Vojske tzv. RSK.

---

¹ Kazneni zakon RH objavljen je u Narodnim novinama 110/97. Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN 111/03) dodan je članak (167. a).

Osvrnuo se i na status pripadnika radnog voda, pri čemu je istaknuo da svi ispitani pripadnici radnog voda potvrđuju da su bili mobilizirani (u spisu se nalazi i nekoliko poziva za mobilizaciju), da su bili pod vojnom obvezom te da ne mogu imati status civila.

Naveo je da se optužba, pored iskaza svjedoka laika, koji su tvrdili kako su čuli ili misle da je optuženi Jović bio zapovjednik vojne policije, temelji i na pogrešnom tumačenju Pravila službe organa bezbednosti u oruženim snagama SFRJ i Pravila službe vojne policije oružanih snaga SFRJ, u kojima je zapravo navedeno da „...vojnom policijom rukovodi i komanduje starješina jedinice...“ (u konkretnom slučaju komandant brigade Stojan Pralica) te da „...vojnom policijom u stručnom pogledu rukovodi starješina organa bezbjednosti te predlaže starješini jedinice upotrebu vojne policije...“. Iz citiranog je zaključio da zapovjednik bezbjednosti ne može zapovjedati vojnom policijom, no dodao je i da tijekom cijelog dokaznog postupka nije izведен i jedan dokaz iz kojeg bi proizlazilo da je opt. Jović vojnim policajcima izdao ijednu zapovijed.

Naveo je da je svjedok Alapović izjavio da su u pogledu smrti Antuna Kundića podnesene kaznene prijave protiv Agića, Vučkovića, Ristića i Petrovića. S tim u vezi, a s obzirom da je opt. Jović pozvao Hitnu pomoć i da je obavijestio komandira o Kundićevoj smrti, da je na mjesto događaja izašao i istražni sudac, da je provedena obdukcija, mišljenja je da opt. Jović ne može biti kažnjen što netko nakon toga nije proveo postupak protiv odgovornih za Kundićevu smrt.

Ukoliko sud ipak utvrdi da je optuženik odgovoran za počinjenje djela, smatra kako je potrebno primijeniti ranije navedeni Kazneni zakon RH (čl. 3. i 167. a), ili, ukoliko se ipak optuženog osudi za krivično djelo iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, da se primjene odredbe o ublažavanju kazne i izrekne kazna zatvora ispod minimuma propisanog za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZ RH. Mišljenja je da bi se izricanjem kazne u dužini vremena koje je opruženik do sada proveo u pritvoru, a imajući u vidu da su neposredni počinitelji već pravomoćno osuđeni, postigla svrha kažnjavanja.

Istaknuo je da je njegov branjenik obiteljski čovjek, da se cijelo vrijeme dostojanstveno držao pred sudom te da je dosadašnja sudska praksa županijskih sudova u Požegi i Karlovcu na tragu izricanja znatno ublaženih kazni za zapovjednu odgovornost.

Predložio je ukidanje pritvora.

Branitelj optuženog završni je govor predao u pisanim obliku.

Optuženi Čedo Jović pridružio se završnom govoru svoga branitelja.

Glavna rasprava je završena.

Objava presude najavljena je istoga dana (15. veljače) u 14,00 sati, no naknadno je odložena za **18. veljače u 10,30 sati**.

18. veljače 2010. godine – objava presude

Objavi presude prisustvovali su Veselinka Kastratović i Mladen Sojanović, monitori Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Biljana Alavanja i Đuro Ivković, Ured OEŠ-a u Zagrebu, Marijan Matasović, novinar Glasa Slavonije, obitelj optuženog Jovića

Presudom Vijeća za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku optuženi Čedo Jović je u ponovljenom postupku proglašen krivim da je počinio kazneno djelo kako ga se teretilo (izmjenjenom) optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku broj K-DO-52/08 od 31. ožujka 2009. godine.

Izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od 5 godina.

U izrečenu kaznu uračunato je vrijeme koje je proveo u pritvoru.

Izrečena je sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje, u trajanju od pet godina.

Optužnik je oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka.

Pritvor prema optuženiku je produljen.